

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.2, 2015, pp.602-616

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
ACADEMIC ADMINISTRATION FOR DEVELOPING THE QUALITY OF EDUCATION
OF THE EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER BANGKOK OFFICE OF
THE NON – FORMAL AND INFORMAL EDUCATION

นายธนทร หลงศรี *

Thanet Longsri

อ.ดร.วัลย์พร ศิริภรณ์ **

Walaiporn Siripirom, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 44 คน ครู จำนวน 132 คน รวมทั้งสิ้น 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 95.45 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI^{Modified}

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ ด้าน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: thanet111@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: walaiporn52@yahoo.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The objectives of this descriptive research were 1) to study the actual state and the desirable state of academic administration for developing the quality of education of the educational institutions under Bangkok ONIE. 2) to study the priority needs of academic administration for developing the quality of education of the educational institutions under Bangkok ONIE. The population of this study consisted of 50 the educational institutions under Bangkok ONIE. The key informant comprised of 24 Administrators and 144 teachers under Bangkok ONIE, total of 168 persons. The research instrument used in this study was the 5 level rating scaled questionnaire, 95.45% of questionnaires were returned. The data was analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and PNI_{Modified}.

The study found that 1) the actual state and desirable state of academic administration for developing the quality of education of the educational institutions under Bangkok ONIE in terms of the overall and each characteristic was practiced at a high level. Considering each characteristic, it was found that the characteristic with the highest mean score of the actual state and desirable state were the development of an internal quality assurance system and the research for educational quality development. 2) The priority needs of academic administration for developing the quality of education of the educational institutions under Bangkok ONIE found that the characteristic with the highest index needs was the development and use of educational technology, while the development of an internal quality assurance system and the development and use of learning resources were the characteristics with the lowest index needs.

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ/ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ/สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

KEYWORDS: ACADEMIC ADMINISTRATION / THE PRIORITY NEEDS OF ACADEMIC
ADMINISTRATION / BANGKOK OFFICE OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL
EDUCATION

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในด้านวิชาการ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ กล่าวคือ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด ก็ต่อเมื่อมีการบริหารงานวิชาการที่ประสบความสำเร็จ ดังที่ อนุทัย บุญประเสริฐ (2540) กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ เพราะถือว่าเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา และถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา รวมถึงเป็นด้านที่มีการประเมินมาตรฐานจากสำนักงานประเมินมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ที่ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานในการกำกับของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

พุทธศักราช 2551 ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร รวมถึงกำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต จำนวน 50 เขตทั่วกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการ จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตน (รายงานผลการดำเนินงานประจำปี สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร, 2554)

จากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ปีงบประมาณ 2557 ที่ได้กำหนดพันธกิจไว้ในข้อ 1 ว่า จัดและส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษา สมรรถนะในการเรียนรู้และการแก้ปัญหา พัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประชาชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง แสดงให้เห็นว่าสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ความสำคัญกับคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งคุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2553 ในมาตรฐานที่ 2 คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ ปรากฏว่าผลการประเมินของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา จากผลลัพธ์ข้างต้น สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากสถานศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการบริหารงานวิชาการอย่างแท้จริง ส่งผลทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแก่สถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 44 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยตารางของ Krejcie & Morgan (1970) และสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลาก

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาละ 1 คน รวม 44 คน และครู จากสถานศึกษาละ 3 คน รวม 132 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 176 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert scale (1961) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นภายใต้การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ และภารกิจงานบริหารวิชาการของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) จำนวน 9 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 9) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

2. กำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยและตัวบ่งชี้ เพื่อสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย และจัดทำตารางวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องและครอบคลุมกับกรอบแนวคิดการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากข้อบ่งชี้และภารกิจงานบริหารวิชาการของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) จำนวน 9 ด้าน รวม 68 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบ พิจารณาถึงความเหมาะสมในประเด็นของความตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยใช้สูตร IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อ จากข้อคำถาม จำนวน 68 ข้อ พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญให้คำแนะนำ รวบรวมข้อมูลนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามเพิ่มเติม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร

2. ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ และด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 176 ฉบับ และได้รับกลับคืน จำนวน 168 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.45

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติบรรยาย ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร โดยนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ที่ได้ปรับปรุงจาก Priority Needs Index (PNI) (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช อ่างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2548) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี มีตำแหน่งเป็น ครู กศน.แขวง และมีอายุการปฏิบัติงานในตำแหน่งอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครทุกด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ทั้งนี้ยังพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครทุกด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีค่า PNI เท่ากัน

เมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้รับบริการ ชุมชน สังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้รับบริการ ชุมชน สังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้รับบริการ ชุมชน สังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ ทั้งนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุดซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เวลา สถานที่ และสภาพของผู้เรียน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ และนำผลที่ได้มาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการแนะแนว ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร หลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน

2.4 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ สถานศึกษามีการชี้แจง ทำความเข้าใจแก่คณะครู และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการให้การนิเทศ และการรับการนิเทศภายในสถานศึกษา

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยรูปแบบการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะงานของสถานศึกษา รวมถึงสภาพของครู และผู้เรียน และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

2.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ สถานศึกษามีการนำผลการวิจัยของครู มาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการนำกระบวนการวิจัยมา

ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของครูอย่างสม่ำเสมอ

2.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศของสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจนเป็นระบบ

2.7 ด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับชุมชน เครือข่าย และผู้เกี่ยวข้องในการจัดหา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2.8 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริม

พัฒนาครูและผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจน และสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ชัดเจน

2.9 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้ทางวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้พัฒนาตนเองของชุมชน อย่างต่อเนื่อง

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้พัฒนาตนเองของชุมชน อย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้ทางวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ตามสรุปผลการวิจัย ดังนี้

สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการมาโดยตลอด เพราะเล็งเห็นว่าคุณภาพการจัดการศึกษามาจากการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีความตระหนัก เอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยการกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาให้บุคลากรครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานด้านวิชาการได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมถึงเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เช่น การทำวิจัยของสถานศึกษา เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมือนฝัน จันทรประสิทธิ์ (2556) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดให้โรงเรียนทุกแห่ง ต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และให้ถือว่าระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระศักดิ์ อินทร์หอม (2548) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า มีการปฏิบัติ

เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมือนฝัน จันทรประสิทธิ์ (2556) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้าน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย สภาพที่พึงประสงค์สูงสุดที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อาจเนื่องมาจาก ที่ผ่านมามาสถานศึกษาได้ พัฒนาครู ให้มีความรู้และทักษะในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ดี ขึ้น รวมถึงกระตุ้น ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ จึงเห็นถึงความสำคัญและประสงค์ให้การวิจัยเป็น ส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้กำหนดแนวทางการ ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ โดยส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่แล้ว โดยมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีการชี้แจง ทำความเข้าใจแก่คณะครู และผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการให้การนิเทศ และการรับการนิเทศ มีการจัดทำแผนการนิเทศและดำเนินงานตามแผนอย่างจริงจัง ครอบคลุม และสม่ำเสมอ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมถึงมีการรายงานผลการนิเทศให้กับครูผู้รับการ นิเทศได้รับทราบทุกครั้งภายหลังเสร็จสิ้นการนิเทศ จึงทำให้มีสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด สอดคล้องกับ กรม ฎุประเสริฐ (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในมีหลักการให้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบในการนำโรงเรียนสู่ มาตราฐานร่วมกัน ทุกคนต้องร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ละคนเป็นได้ทั้งผู้นิเทศ และผู้รับการ นิเทศตามความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการ จำเป็นสูงสุดที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา อาจเนื่องมาจาก บุคลากรครูส่วนใหญ่มี ความรู้ ทักษะในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน แต่ยังขาดความรู้ และทักษะในการผลิต และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลให้ครูไม่สามารถสร้างสรรค์สื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาใหม่ๆเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาได้เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) ที่ได้กล่าว ไว้ว่า บทบาทในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เป็นภารกิจที่ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการผลิตและพัฒนาสื่อการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายผลในด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ แรก เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ของผู้เรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทและความ ต้องการของผู้เรียนและชุมชน รวมถึงมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างเข้มข้น ส่งผลให้มีการนำสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรทิพย์ ยังสังกัต (2555) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ อาจเนื่องมาจาก ที่ผ่านมามาสถานศึกษามีมาตรการกระตุ้น ส่งเสริม กำกับ และติดตามให้ครู และผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสาร ดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างครูและผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่รอบตัวให้เป็นประโยชน์สูงสุด เช่น การตั้งกลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างทั่วถึง อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความต้องการด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา เนื่องมาจากมีผู้เรียน ผู้รับบริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีการศึกษา แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถจัดหาสื่อและเทคโนโลยีแก่ผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง แต่ก็มีความพยายามในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้กับครู ผู้เรียน และผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง โดยขอรับการสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธิดา พัฒนวงศา (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการประเมินระดับดีมาก โดยได้เสนอแนะไว้ว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสม เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยได้ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้โรงเรียนต้องส่งเสริมการทำวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และสนับสนุนให้นำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงให้ความสำคัญกับการวิจัย โดยส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาร์ตัน พิมพ์อูบล (2549) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทการบริหารงานวิชาการในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการนำผลการวิจัยของครู มาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องมาจาก ที่ผ่านมามาสถานศึกษาได้นำผลการวิจัยของครู มาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยนำผลที่ได้มาใช้ในการวางแผน แก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเป็นผลให้มีความประสงค์ให้สถานศึกษานำผลการวิจัยของครูมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังที่

นพดล เจนอักษร (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยประเภทหนึ่งที่ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการ ควบคู่ไปกับการสอนปกติในชั้น ทั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอน หรือใช้ในการแก้ไขปัญหาการสอนของครูผู้สอน รวมทั้งเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นต่อไป

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำกระบวนการวิจัย มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อาจเนื่องมาจาก การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนนั้น ครูมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกระบวนการดังกล่าว เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักค้นคว้า แสวงหาความรู้ต่างๆทั้งจากภายในและภายนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว แต่ที่ผ่าน มาอาจจะมีการนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจาก มีครูบางส่วนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย จึงไม่สามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่ง ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าใดนัก เป็นผลให้มีความต้องการจำเป็นให้ สถานศึกษานำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนว ทางการจัดการเรียนรู้ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้ให้ความสำคัญของการวิจัย โดยกำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3. ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจ เนื่องมาจาก สถานศึกษาได้ตระหนัก และให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในฐานะ ที่เป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี ถูกต้อง และเหมาะสมให้แก่ผู้เรียน รวมถึงมีการ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาของชุมชนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมปอง เส็งดอนไพร (2555) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระ ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรทิพย์ ยังสังกัด (2555) ที่ได้ศึกษาสภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาแต่ละแห่งมีบุคลากรอยู่ ค่อนข้างจำกัด ครูแต่ละคนต้องรับผิดชอบหลากหลายบทบาทหน้าที่ ทั้งงานจัดการเรียนการสอน งานในชุมชน และงานในสำนักงาน ส่งผลให้ขาดบุคลากรหลักในการทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ดูแลการใช้หลักสูตรได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับบุคลากรบางส่วน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ขาด ทักษะในการเขียนรายงานผลการใช้หลักสูตร รวมถึงบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกำกับ ติดตามการใช้ หลักสูตรเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ภาณุรัตน์ นันตา และธนัชฐา รัศมีเจริญ (2555) ที่ศึกษาความคิดเห็น ของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า สถานศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะใน

การบริหารหลักสูตร โดยเฉพาะการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ไม่มั่นใจในวิธีการประเมิน ขาดทักษะในการเขียนรายงานผลการใช้หลักสูตร และยังไม่ให้ความสำคัญกับผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้ครูสามารถผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพด้วยตนเอง รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อใช้สำหรับจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อเทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ตลอดจนเพิ่มมาตรการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากภาคีเครือข่ายให้มากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการสนับสนุนการผลิต พัฒนา และจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้กับสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นลำดับที่หนึ่ง โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้กับครูและนักเรียนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง

2. ควรเพิ่มมาตรการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการกำกับ ติดตาม และพัฒนาครูในด้านการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยอย่างถ่องแท้ สามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเพิ่มเครือข่ายด้านการวิจัย โดยเฉพาะกับสถาบันบัณฑิตบริหาร เพื่อร่วมมือกันพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการนำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3. ควรจัดให้มีเวทีเสวนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงผลที่ได้จากการใช้หลักสูตร การกำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรที่ผ่านมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสูงสุดที่สุด คือ สถานศึกษามีการนำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการประเมินผล และการกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสูงสุดที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จิระศักดิ์ อินทร์หอม. (2548). *การศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ดารัตน์ พิมพ์อุบล. (2549). *การศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นพดล เจนอักษร. (2544). *แก่นวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน.
- บุญธิดา พัฒนสงศา. (2556). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการประเมินในระดับดีมาก*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ภาณุรัตน์ นันตา และธนิษฐา รัศมีเจริญ. (2555). *ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2553). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา).
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. (2554). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2554*. กรุงเทพมหานคร: เอกพิมพ์ไท.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. (2557). *รายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา).
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2557). *นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2557*. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา).
- สมปอง เสงี่ยมไพฑูริ. (2555). *การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V71/v71d0121.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เหมือนฝน จันทระประสิทธิ์. (2556). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V81/v81d0144.pdf>.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพาณิชย์.
- อุไรทิพย์ ยิ่งสังข์. (2555). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V71/v71d0161.pdf>.

ภาษาอังกฤษ

- Krejcie, Robert v. & Morgan, Darly w. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30, 607- 610.
- Likert. Rensis A. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.